

близно \$135 тис.), у разі знищення, утрати, пошкодження або затримки в перевезенні багажу – сумою 1000 SDR стосовно кожного пасажирів, за винятком випадків, коли пасажир зробив у момент передачі зареєстрованого багажу перевізнику особливу заяву про заінтересованість у доставці та сплатив додатковий збір, якщо це необхідно. Відповідальність перевізника в разі знищення, утрати, пошкодження або затримки в перевезенні вантажу обмежується сумою 17 SDR за кілограм, за винятком випадків, коли вантажовідправник зробив у момент передачі вантажного місця перевізнику особливу заяву про заінтересованість у доставці та сплатив додатковий збір, якщо це необхідно. У цьому разі перевізник зобов'язаний сплатити суму, що не перевищує заявлену, якщо він не доведе, що ця сума перевищує дійсну заінтересованість відправника в доставці.

Новація Монреальської конвенції міститься у ст. 25. Ця конвенція перше у практиці міжнародних повітряних сполучень пропонує повітряному перевізнику обмовити у договорі перевезення вищі межі відповідальності, ніж передбачені в цією Конвенцією [2].

Ст. 33 Конвенції визначено, що позов про відповідальність повинен бути поданий за вибором позивача на території однієї з держав-сторін або до суду за місцем знаходження перевізника, або за місцем його основної діяльності, або за місцем, де знаходиться комерційне підприємство, через яке був укладений договір, або до суду місця призначення перевезення.

Право на відшкодування шкоди втрачається, якщо позов про відповідальність не подано протягом двох років з дати прибуття за призначенням або з дати, коли повітряне судно повинно було прибути, чи з дати зупинки перевезення.

Отже, Монреальська конвенція стала результатом кодифікації правил міжнародних повітряних перевезень з урахуванням норм Варшавської системи та певним чином модернізувала режим відповідальності авіаперевізника, збільшивши її ліміти та закріпивши принцип презумпції вини авіаперевізника.

Література

1. Про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень: Конвенція від 25 травня 1999 р. // Офіційний вісник України. – 2009. – № 33. – Ст. 169.

2. Григоров О. Конвенційні стандарти відповідальності повітряного перевізника та законодавча практика України / О. Григоров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ushchmp/2008/articles/2008-2-1-Grygorov.pdf.

УДК 656.7.072/073(477) (043.2)

Проценко А. Р.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ ТА ПАСАЖИРІВ В ЦИВІЛЬНІЙ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

У зв'язку з відставанням національного законодавства у сфері забезпечення прав пасажирів від світових стандартів та порівняно низькою якістю послуг, що надаються українськими авіакомпаніями, актуальності набуває питання перевезення вантажу та пасажирів. Певний інтерес викликає застосування законодавства про захист прав споживачів до повітряних перевезень. Правила повітряних перевезень пасажирів та багажу 2010 р. були розроблені у відповідності до низки міжнародно-правових та національних документів, в тому числі і до законодавства про захист прав споживачів. Але при виникненні спірних ситуацій представники авіакомпаній доводять непридатність норм законодавства про захист прав споживачів до авіаперевезень, порушуючи у такий спосіб права перевезення пасажирів.

Розв'язання зазначеної проблематики започатковано у публікації дослідженнях таких вітчизняних та зарубіжних учених і практиків, як М. Богуславський, В. Бордунов, В. Бутилін, Б. Єлісеєв, В. Кубинський, М. Пучкова, П. Рабінович, О. Стремюхов, Г. Шмельова та ін..

Згідно з Цивільним кодексом України за договором перевезення пасажирів одна сторона (перевізник) зобов'язується перевезти другу сторону (пасажирів) до пункту призначення, а в разі здаван-

ня багажу – також доставити багаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання багажу, а пасажир зобов'язується сплатити встановлену плату за проїзд, а у разі здавання багажу – також за його провезення. Укладення договору перевезення пасажирів та багажу підтверджується видачею відповідно квитка та багажної квитанції, форми яких встановлюються відповідно до транспортних кодексів (статутів).

Договір повітряного перевезення – це угода щодо транспортування товарів повітряним транспортом, у тому числі період, коли товари перебувають під контролем повітряного перевізника. Правом на здійснення господарської і комерційної діяльності в галузі авіації може володіти кожна юридична або фізична особа, яка займається експлуатацією, технічним обслуговуванням, ремонтом, виробництвом, розробленням та іншою діяльністю у сфері авіаційної техніки й одержала ліцензію. Повітряні перевезення виконують на підставі договору. Кожний договір повітряного перевезення та його умови засвідчують документом на перевезення, виданим авіаційним підприємством або уповноваженими ним організаціями чи особами (агентами). Умови договору перевезення, наведені в авіавантажній накладній, не мають суперечити правилам перевезення вантажів. Відсутність, неправильність або втрата авіавантажної накладної не впливають ні на наявність, ні на дійсність договору перевезення. Вантажовідправник повинен оформити чи мати оформлену від свого імені авіавантажну накладну відповідно до форми, кількості копій і способу, встановленого перевізником, та надати таку авіавантажну накладну перевізнику разом із вантажем не пізніше ніж у час, визначений перевізником (його агентом). Якщо дані про тарифи та збори не були встановлені, перевізник повинен назвати в авіавантажній накладній суму оплати транспортування вантажу вантажовідправником. Перевізник за заявою вантажовідправника може оформити авіавантажну накладну і стягнути за це з вантажовідправника відповідну плату. Водночас перевізник діє за згодою і від імені вантажовідправника. Якщо вантажовідправником надана авіавантажна накладна (чи інша інформація й інструкції стосовно товарів), неправильно заповнена, без усіх необхідних даних та інструкцій про вантаж або з помилкою, перевізник має право (але не зобов'язаний) зробити в авіавантажній накладній необхідні правки чи

оформити нову авіавантажну накладну. Тут він діє від імені вантажовідправника, не беручи жодних зобов'язань стосовно таких дій. Перевізник може не приймати до перевезення вантаж, якщо авіавантажна накладна має виправлення, зроблені не перевізником (його агентом), підтерті або нерозбірливі записи. Перевізник може відмовити в перевезенні чи подальшому перевезенні пасажирів (багажу) з метою забезпечення безпеки польоту та виконання вимог застосованих законів або на підставі власних обґрунтованих рішень.

Отже, договір перевезення пасажирів і багажу є двостороннім (оскільки кожна із сторін набуває за договором прав і обов'язків), відплатним (одним із обов'язків пасажирів є оплата послуг з перевезення) і консенсуальним (договір вважається укладеним з моменту досягнення згоди між сторонами, що посвідчується видачею пасажирів квитка). Однак договір про перевезення багажу є реальним, оскільки набуває чинності лише з моменту здачі багажу перевізникові. Сторонами договору перевезення пасажирів і багажу виступають перевізник та пасажир, які мають взаємні права та обов'язки. Пасажиром може бути лише фізична особа. Оплата за договором перевезення пасажирів і багажу складається з проїзної плати та плати за перевезення багажу (ручної поклажі), що нараховуються відповідно до нормативно встановлених тарифів.

Література

1. Цивільний кодекс України: офіц. текст: за станом на 11.08.2013 р. – Київ: Паливода А. В., 2013. – 380 с.
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
3. Столярський О. В. Правове регулювання міжнародних перевезень: навч. посіб. / О. В. Столярський. – К. : Знання, 2012. – 318 с.